

श्रीः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीमान् वेङ्कटनाथार्यः कवितार्किककेसरी।
वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि॥

श्रीमहाल्मीकीयरामायणम्

॥ सुन्दरकाण्डम् ॥

एकोनविंशः सर्गः

This document* has been prepared by

Sunder Kidambi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

---

*This was typeset using L^AT_EX and the Wikner font.

श्रीः
श्रीसीतारामाभ्यां नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ सुन्दरकाण्डम् ॥

एकोनविंशः सर्गः

रावणं दृष्ट्वा दुःखभयचिन्तासु मग्नायाः सीताया अवस्था

तस्मिन्नेव ततः काले राजपुत्री त्वनिन्दिता ।

रूपयौवनसम्पन्नं भूषणोत्तमभूषितम् ॥ ५.१९.१ ॥

ततो दृष्ट्वैव वैदेही रावणं राक्षसाधिपम् ।

प्रावेपत वरारोहा प्रवाते कदली यथा ॥ ५.१९.२ ॥

ऊरुभ्यामुदरं छाद्य बाहुभ्यां च पयोधरौ ।

उपविष्टा विशालाक्षी रुदती वरवर्णिनी ॥ ५.१९.३ ॥

दशग्रीवस्तु वैदेहीं रक्षितां राक्षसीगणैः ।

ददर्श दीनां दुःखार्तां नावं सन्नमिवार्णवे ॥ ५.१९.४ ॥

असंवृतायामासीनां धरण्यां संशितव्रताम् ।

छिन्नां प्रपतितां भूमौ शाखामिव वनस्पतेः ॥ ५.१९.५ ॥

मलमण्डनदिग्धाङ्गीं मण्डनार्हाममण्डनाम् ।

मृणाली पङ्कदिग्धेव विभाति न विभाति च ॥ ५.१९.६ ॥

समीपं राजसिंहस्य रामस्य विदितात्मनः ।

सङ्कल्पहयसंयुक्सैर्यान्तीमिव मनोरथैः ॥ ५.१९.७ ॥

शुष्यन्तीं रुदतीमेकां ध्यानशोकपरायणाम् ।

दुःखस्यान्तमपश्यन्तीं रामां राममनुव्रताम् ॥ ५.१९.८ ॥

चेष्टमानामथाविष्टां पन्नगेन्द्रवधूमिव ।

धूप्यमानां ग्रहेणेव रोहिणीं धूमकेतुना ॥ ५.१९.९ ॥

वृत्तशीले कुले जातामाचारवति धार्मिके।
पुनःसंस्कारमापन्नां जातामिव च दुष्कुले ॥ ५.१९.१० ॥

सन्नामिव महाकीर्तिं श्रद्धामिव विमानिताम्।
प्रज्ञामिव परिक्षीणामाशां प्रतिहतामिव ॥ ५.१९.११ ॥

आयतीमिव विध्वस्तामाज्ञां प्रतिहतामिव।
दीप्तामिव दिशं काले पूजामपहतामिव ॥ ५.१९.१२ ॥

पौर्णमासीमिव निशां तमोग्रस्तेन्दुमण्डलाम्।
पद्मिनीमिव विध्वस्तां हतशूरां चमूमिव ॥ ५.१९.१३ ॥

प्रभामिव तमोव्ध्वस्तामुपक्षीणामिवापगाम्।
वेदीमिव परामृष्टां शान्तामग्निशिखामिव ॥ ५.१९.१४ ॥

उत्कृष्टपर्णकमलां वित्रासितविहङ्गमाम्।
हस्तिहस्तपरामृष्टामाकुलामिव पद्मिनीम् ॥ ५.१९.१५ ॥

पतिशोकातुरां शुष्कां नदीं विस्रावितामिव।
परया मृजया हीनां कृष्णपक्षे निशामिव ॥ ५.१९.१६ ॥

सुकुमारीं सुजाताङ्गीं रत्नगर्भगृहोचिताम्।
तप्यमानामिवोष्णेन मृणालीमचिरोद्धृताम् ॥ ५.१९.१७ ॥

गृहीतामालितां स्तम्भे यूथपेन विनाकृताम्।
निःश्वसन्तीं सुदुःखार्तां गजराजवधूमिव ॥ ५.१९.१८ ॥

एकया दीर्घया वेण्या शोभमानामयत्नतः।
नीलया नीरदापाये वनराज्या महीमिव ॥ ५.१९.१९ ॥

उपवासेन शोकेन ध्यानेन च भयेन च।
परिक्षीणां कृशां दीनामल्पाहारां तपोधनाम् ॥ ५.१९.२० ॥

आयाचमानां दुःखार्तां प्राञ्जलिं देवतामिव।
भावेन रघुमुख्यस्य दशग्रीवपराभवम् ॥ ५.१९.२१ ॥

समीक्षमाणां रुदतीमनिन्दितां

सुपक्ष्मताम्रायतशुक्ललोचनाम् ।

अनुव्रतां राममतीव मैथिलीं

प्रलोभयामास वधाय रावणः ॥ ५.१९.२२ ॥

॥ इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये सुन्दरकाण्डे एकोनविंशः सर्गः ॥